

Bijlagen Eindevaluatie van de Participatiewet

Patricia van Echtelt
Klarita Sadiraj
Stella Hoff
Sander Muns
Kasia Karpinska
Djurre Das (WRR)
Maroesjka Versantvoort

m.m.v.
Lisa Putman

Sociaal en Cultureel Planbureau
Den Haag, november 2019

Inhoud

Bijlage bij hoofdstuk 1	3
Bijlagen bij hoofdstuk 4	4
Bijlagen bij hoofdstuk 5	12
Schattingsresultaten	18
Rechte tellingen.....	30
Bijlagen bij hoofdstuk 8	33

Bijlage bij hoofdstuk 1

B1.1

Gebruikte bestanden CBS-registratiedata periode 2006-2018 (waar beschikbaar)

Bestand	Bestandsonderwerp
AOTOTPERSOONBUS	AOTOTPERSOON
AOTOTUITKERINGTAB	AOTOTUITKERING
BAANPRSJAARBEDRAGTAB	BAANPRSJAARBEDRAG
BIJSTANDJAARBEDRAGTAB	BIJSTANDJAARBEDRAG
BIJSTANDPERSOONBUS	BIJSTANDPERSOON
BIJSTANDUITKERINGTAB	BIJSTANDUITKERING
CWITAB	INSCHRIJVINGEN IN CWI
DOELGROEPREGISTER	DOELGROEPREGISTER
GBAADRESOBJECTBUS	GBAADRES
GBAHUISHOUDENSBUS	GBAHUISHOUDENS
GBAPERSOONTAB	GBAPERSOON
GEBWMOTAB	CAK
INSCHRWECTAB	INSCHRWEC
INTEGRAAL HUISHOUDENS INKOMEN	INKOMENS
INTEGRAAL PERSOONLIJK INKOMEN	INKOMENS
JGDBESCHERMBUS	JEUGDZORG
JGDHULPBUS	JEUGDZORG
JGDRECLASBUS	JEUGDZORG
LEVCYCLWOONNIETWOONBUS	LEVCYCLWOONNIETWOON
MEDICIJNTAB	MEDICIJN
MICANWPERSOONBUS	ANWPERSOON
NIETVSLGWBTAB	GWB
PENSOVPERSOONBUS	PENSOVPERSOON
SPOLISBUS	SPOLIS
SRGVOORZIENINGPWETTAB	SRGVOORZIENING
VERDTAB	Verdachtentab
VSLGWBTAB	GWB
WMOBUS	WMO
WSW	WSW
WWPERSOONBUS	WWPERSOON
ZELFSTANDIGENTAB	INKOMENS ZELFSTANDIGEN
ZVWZORGKOSTENTAB	ZORGKOSTEN

Bijlagen bij hoofdstuk 4

B4.A. Modelspecificatie

In deze bijlage beschrijven we de technische uitwerking van de modellen in hoofdstuk 4

Modellen

Voor de analyses in dit hoofdstuk nemen we voor elk jaar iedereen die in december van dat jaar op de wachtlijst stond. We voegen deze bestanden samen. Een jaarindicator geeft aan in welk jaar iemand op de wachtlijst stond. De individuele kenmerken, zoals huishoudtype of het aantal keren dat men in het verleden op de wachtlijst stond varieert met de tijd. De omgevingskenmerken, zoals het werkloosheidspercentag³⁷

e varieert per jaar op provincieniveau. Het model in dit hoofdstuk is een robuuste logistische regressie met de volgende specificatie:

$$P(Y_{it} = 1|X, U) = \text{logit}(\alpha + \gamma_t + \beta X_{it} + \eta U_{jt} + \varepsilon_{itj})$$

waarbij

Y = kans op een baan in een van vier volgende jaren

X = individuele achtergrondkenmerken zoals leeftijd, geslacht, huishoudenstype, migratieachtergrond, vanuit welke uitkering iemand in de Wsw is ingestroomd, en hoe vaak men in het verleden op de wachtlijst heeft gestaan.

U = werkloosheidspercentage op provincieniveau in het eerste peiljaar

i = persoon op wachtlijst

t = jaar dat men in december op de wachtlijst stond

j = provincie waar persoon i woonachtig was in jaar t.

De overige modellen in het hoofdstuk zijn vergelijkbaar met het model hierboven. Dit is een multinomiale regressie wanneer de afhankelijke variabele Y meer dan twee categorieën heeft.

Het effect van de invoering van de Participatiewet wordt gemeten door de volgende hypothese te toetsen:

$$\gamma_{2011} = \gamma_{2012} = \gamma_{2013} = 0 \neq \gamma_{2014}$$

B4.B Effect achtergrondkenmerken op baankansen van WSW-wachtenden

Tabel B4.B1

Kansen van Wsw-wachtenden op werk in de twee navolgende jaren, rekening houdend met verschillen door de tijd heen in achtergrondkenmerken (in odds ratio's)

	baan in de eerste jaar	baan in (een van de) navolgende 2 jaren	baan in (een van de) navolgende 3 jaren	baan in (een van de) navolgende 4 jaren
<i>WSW-wachtenden uit verschillende jaren</i>				
cohort 2010	ref.	ref.	ref.	ref.
cohort 2011	0,991	0,910***	0,944***	0,837***
cohort 2012	1,067**	1,032	0,815***	0,733***
cohort 2013	1,836***	1,001	0,779***	0,712***
cohort 2014	0,471***	0,372***	0,343***	0,349***
<i>jaar van eerste instroom in WSW^a</i>	1,054***	1,073***	1,079***	1,080***
<i>aantal keren op de wachtlijst in het verleden</i>	0,940***	0,902***	0,882***	0,874***
<i>geslacht</i>				
- vrouw	ref.	ref.	ref.	ref.
- man	1,066***	1,062***	1,081***	1,090***
<i>leeftijd</i>				
- jonger dan 25 jaar	ref.	ref.	ref.	ref.
- 25-34 jaar	0,774***	0,784***	0,771***	0,753***
- 35-44 jaar	0,651***	0,666***	0,649***	0,629***
- 45-54 jaar	0,606***	0,609***	0,577***	0,548***
- 55 jaar en ouder	0,496***	0,446***	0,400***	0,363***
<i>migratieachtergrond</i>				
- nee	ref.	ref.	ref.	ref.

- ja	0,908***	0,876***	0,869***	0,867***
<i>type huishouden</i>				
- alleenstaand	ref.	ref.	ref.	ref.
- thuiswonend kind	1,297***	1,403***	1,455***	1,483***
- paar	1,029	1,059**	1,090***	1,106***
- eenoudergezin	0,915**	0,921**	0,943	0,969
- institutioneel huishouden	1,016	1,023	1,039	1,062
- overig	0,796***	0,820***	0,835***	0,826***
<i>soort beperking</i>				
- lichamelijk of verstandelijk	ref.	ref.	ref.	ref.
- psychisch	0,848***	0,817***	0,801***	0,799***
- overig	0,787***	0,770***	0,751***	0,741***
<i>type uitkering op moment van instroom</i>				
- bijstand	ref.	ref.	ref.	ref.
- Wajong	0,802***	0,753***	0,721***	0,712***
- overig	1,246***	1,083***	1,001	0,952*
<i>werkloosheidspercentage op provincieniveau</i>				
	0,771***	0,821***	0,864***	0,881***
constante	0,000***	0,000***	0,000***	0,000***
waarnemingen ^b	83.010	83.010	83.010	83.010

a Proxyvoor duur in de Wswen andere niet-meetbare kenmerken.

b Het totaal aantal waarnemingen van wachtenden in de vijf jaren vanaf 2010. Iemand komt meerdere keren in de analyse voor als deze persoon in verschillende jaren in december op de wachtlijst stond.

*** Significant verschil in baankansen ten opzichte van referentiecategorie, p-waarde < 0,001.

Bron: CBS Microdata, SCP-bewerking

B4.C Gevoeligheidsanalyses schattingsresultaten bij hoofdstuk 4

Om te toetsen of er sprake is van een mogelijk selectie-effect van het aantal keer dat men in het verleden op de wachtlijst stond, herhalen we de schattingen voor figuur 4.1, maar laten we daarbij de wachtenden die vaak (ten minste vijf keer) op de wachtlijst stonden buiten beschouwing. Dit doen we totdat het verschil in het gemiddeld aantal keren op de wachtlijst (de laatste twee regels in onderstaande tabel 1) tussen 2010 en 2014 vergelijkbaarder wordt.

Tabel B4.C1

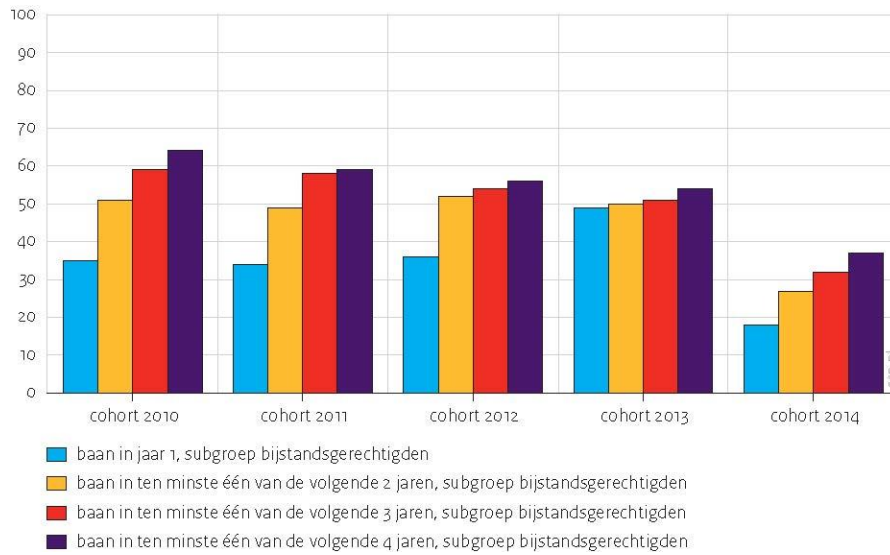
Odds-ratios over baankans in een van de volgende vier jaren en het gemiddeld aantal keren dat men in het verleden op de wachtlijst stond

	cohort 2010	cohort 2011	cohort 2012	cohort 2013	cohort 2014
<u>schattingsuitkomsten</u>					
alle wachtenden	ref	0,837***	0,733***	0,712***	0,349***
zonder wachtenden die in het verleden ten minste 5 keer op de wachtlijst hebben gestaan	ref	0,833***	0,729***	0,720***	0,362***
<u>gemiddeld aantal keer op wachtlijst in het verleden</u>					
alle wachtenden	2,0	2,2	2,6	2,8	2,8
zonder wachtenden die in het verleden ten minste 5 keer op de wachtlijst hebben gestaan	1,8	2,0	2,3	2,3	2,1

Een andere gevoeligheidsanalyse betreft de vraag of het voor de baankans van de Wsw-wachtenden uitmaakt of zij onder verantwoordelijkheid van de gemeente of van UWV vallen. Immers, een deel van de wachtenden ontvangt een Wajong-, arbeidsongeschiktheids- of WW-uitkering. Onderstaande figuur 1 laat zien dat het geen verschil maakt als we alleen degenen met een bijstandsuitkering in de analyse betrekken. De gecorrigeerde aandelen baanvinders zijn vrijwel gelijk aan de uitkomsten in hoofdstuk 4.

Figuur B4.C1

Kans op een baan in de navolgende vier jaren, WSW-wachtenden met een bijstandsuitkering uit 2010-2014 (gecorrigeerd voor verschillen in achtergrondkenmerken en arbeidsmarktsituatie op eerste peilmoment, in procenten)

B4.D Schattingsresultaten bij tabellen en figuren in hoofdstuk 4

Deze bijlage bevat de schattingsresultaten na correctie voor verschillen in achtergrondkenmerken tussen verschillende jaren. Deze achtergrondkenmerken zijn dezelfde als in tabel B3 in bijlage B. Gepresenteerd worden de uitkomsten van regressieanalyses, verricht op een gepooled bestand van de vijf betrokken cohorten. De volledige tabellen met alle geschatte coëfficiënten, inclusief de variabelen waarvoor gecorrigeerd is, zijn op verzoek verkrijgbaar.

Daarnaast laten we zien of er een significant effect is van de invoering van de Participatiewet. De gebruikte pairwise effect test meet of het verschil in de margins voor het cohort uit jaar 2014 significant afwijkt van die van het cohort 2010. Bij Tabel D.1 vergelijken we de kans op een baan voor de wachtenden van eind 2014 met die de wachtenden uit de periode 2010-2013. We kijken naar de baanvindkans een jaar nadat men op de wachtlijst stond, de baanvindkans in een van de volgende twee jaren, in een van de volgende drie jaren en in een van de volgende vier jaren. Het gaat om de pogingen die de SW-bedrijven, de gemeenten en de UWV gedaan hebben om deze groep mensen aan een baan te helpen in de loop van de tijd. Te zien is dat voor het cohort -2014 de kans op werk significant lager is dan voor de eerdere cohorten (P-waarde = 0,000).

Tabel B4.D1

Kans op een baan in de navolgende vier jaar. Logitschattingen ten opzichte van 2010.

Jaar wachtlijst	vindt baan in eerste jaar		vindt baan in twee volgende jaren		vindt baan in drie volgende jaren		vindt baan in vier volgende jaren	
	<i>odds ratio</i>	<i>marginaal effect</i>	<i>odds ratio</i>	<i>marginaal effect</i>	<i>odds ratio</i>	<i>marginaal effect</i>	<i>odds ratio</i>	<i>marginaal effect</i>
2010	ref	ref	ref	ref	ref	ref	ref	ref
2011	0,991	-0,002	0,910***	-0,022***	0,944***	-0,013***	0,837***	-0,04***
2012	1,067**	0,015**	1,032	0,007	0,815***	-0,047***	0,733***	-0,07***
2013	1,836***	0,142***	1,001	0	0,779***	-0,058***	0,712***	-0,077***
2014	0,471***	-0,148***	0,372***	-0,222***	0,343***	-0,246***	0,349***	-0,242***

a Gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken en arbeidsmarktsituatie op eerste peilmoment.

Tabel B4.D2 (behorend bij figuur 4.2 in hoofdstuk 4)

Duur van de gevonden baan.^a Multinomiale logitschattingen ten opzichte van 2010

Jaar wachtlijst	korter_dan_6_maanden		langer_dan_1_jaar	
	<i>relatief ratio</i>	<i>marginaal effect</i>	<i>relatief ratio</i>	<i>marginaal effect</i>
2010	ref	ref	ref	ref
2011	1,093**	-0,006	1,226***	0,035***
2012	1,395***	0,015	1,466***	0,045*
2013	1,672***	0,048	1,493**	0,024
2014	1,861***	0,171***	0,747***	-0,155***

a Gecorrigeerd voor de achtergrondkenmerken en arbeidsmarktsituatie op eerste peilmoment.

Wachtenden uit 2014 komen vaker terecht in kortdurende banen (voor minder dan 6 maanden) dan wachtenden uit 2010.

Tabel B4.D3 (behorend bij figuur 4.3 in hoofdstuk 4)

Tijdelijk contract in de loop van navolgende vier jaren; status van de meest recente baan.^{a, b} Logit schattingen ten opzichte van 2010.

Jaar wachtlijst	OR	<i>marginaal effect</i>
2010	ref	ref
2011	0,777***	-0,058***
2012	0,536***	-0,147***
2013	0,414***	-0,209***
2014	0,974	-0,006

a Gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken en arbeidsmarktsituatie op eerste peilmoment.

b Figuur 4.3 in hoofdstuk 4 betreft het aandeel baanvinders met een vast contract.

De baanvinders onder de wachtenden uit 2014 hebben ongeveer even vaak een tijdelijk contract als die onder de wachtenden van eind 2010. In de cohorten van 2011-2013 hebben de baanvinders echter significant minder vaak een tijdelijk contract.

Tabel B4.D4 (behorend bij figuur 4.4 in hoofdstuk 4)

Kans op het volgen van een re-integratietraject in minimaal een van de vier navolgende jaren.^a Logit schattingen ten opzichte van 2010.

Jaar wachtlijst	OR	<i>marginaal effect</i>
2010	ref	ref
2011	0,629***	-0,096***
2012	0,356***	-0,230***
2013	0,361***	-0,268***
2014	0,567***	-0,170***

a Gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken en macro-ontwikkelingen.

Ten opzichte van 2010 neemt de kans op re-integratie af, maar in 2014 is dat minder sterk dan in de eerdere jaren.

Tabel B4.D5 (behorend bij figuur 4.5 in hoofdstuk 4)

Alleen volgers van een re-integratietraject: kans op een baan.^a Logitschattingen met 2010 als referentiecategorie.

Jaar wachtlijst	OR	marginaal effect
2010	ref	ref
2011	0,762***	-0,065***
2012	0,789***	-0,057***
2013	0,816***	-0,049***
2014	0,544***	-0,144***

a Gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken en arbeidsmarktsituatie op eerste peilmoment.

De baankans van de trajectvolgers is kleiner voor de wachtlijsters uit 2014 t.o.v. die uit 2010.

Tabel B4.D6 (behorend bij figuur 4.6 in hoofdstuk 4)

Uitkeringskans in het vierde jaar bij mensen die in alle drie jaren (op enig moment) een baan hadden.^a Multinomiale logit schattingen met 2010 als referentiecategorie.

	Bijstand		Wajong		Overig arbeidsongeschikt		WW	
	relatief ratio	marginaal effect	relatief ratio	marginaal effect	relatief ratio	marginaal effect	relatief ratio	marginaal effect
wachtlijst 2010	ref	ref	ref	ref	ref	ref	ref	ref
wachtlijst 2011	1,105	0,008	1,011	0,002	0,921	-0,007	0,86**	-0,0088*
wachtlijst 2012	1,143*	0,01	1,36***	0,03***	1,19**	0,016**	0,70**	-,022***
wachtlijst 2013	1,292*	0,016	1,56***	0,041***	1,67***	0,052***	0,43***	-0,04***
wachtlijst 2014	1,400*	0,014	2,33***	0,076***	1,37*	0,014	1,60**	0,017

a Gecorrigeerd voor de andere achtergrondkenmerken en macro-ontwikkelingen

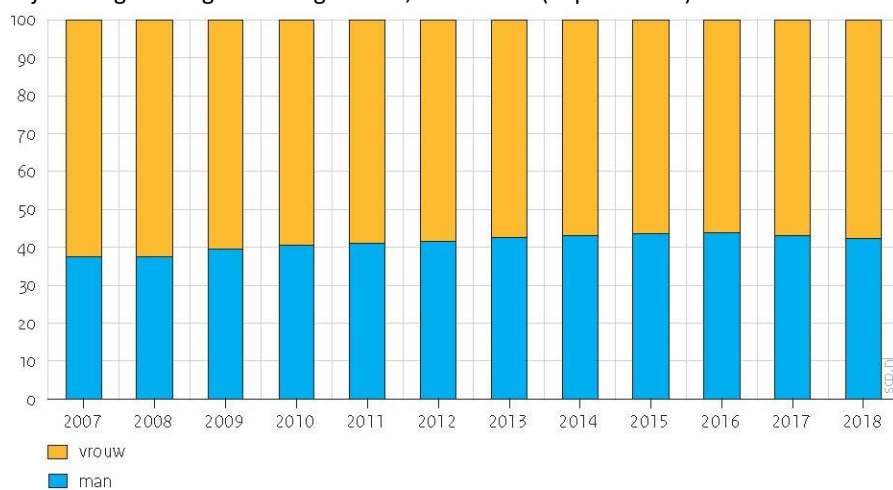
In het algemeen zijn er geen grote verschillen tussen de jaren. Er is een licht stijgende trend van baanhebbers die het werk met een Wajonguitkering combineren. Dit komt doordat deze werkenden doorgaans minder dan het wettelijk minimumloon (kunnen) verdienen en daarom loondispensatie krijgen. Dit geldt in mindere mate voor de ontvangers van andere uitkeringen met uitzondering van de groep met een WW-uitkering. De verschillen tussen 2010 en 2014 zijn, met uitzondering van de mensen met een Wajonguitkering, niet significant verschillend van elkaar.

Bijlagen bij hoofdstuk 5

B5.A Enkele achtergrondkenmerken van de groep 'klassieke' bijstandsgerechtigden

Figuur B5.A1

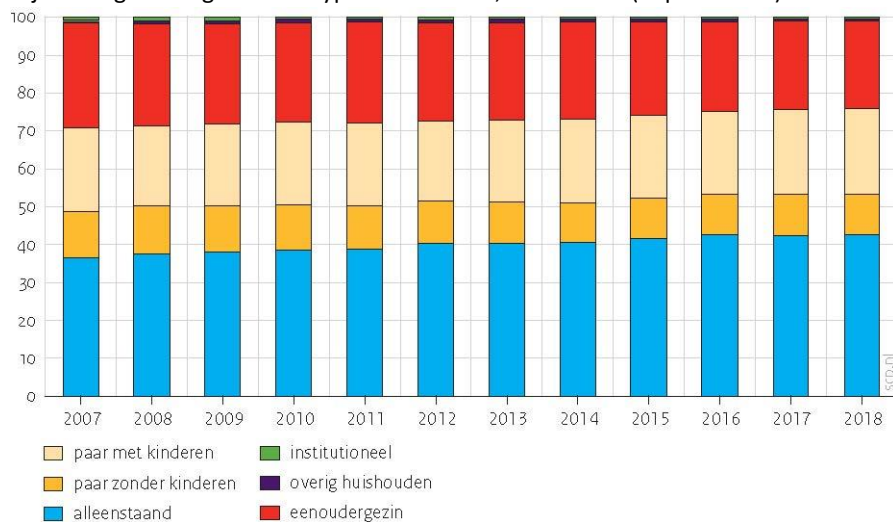
Bijstandsgerechtigden naar geslacht, 2007-2018 (in procenten)

Bron: CBS Microdata, SCP-bewerking

Figuur B5.A2

Bijstandsgerechtigden naar type huishouden, 2007-2018 (in procenten)

Bron: CBS Microdata, SCP-bewerking

B5.B Technische bijlage effectmeting bijstandsgerechtigden

We kijken naar de arbeidsmarktsituatie op peildatum t+1 van de bijstandsgerechtigden op peildatum t, en of er een verandering is opgetreden sinds de invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015. Peildatum t is 1 oktober van de jaren 2008 t/m 2017. Peildatum t+1 is exact één jaar later.

Afbakening klassieke doelgroep

We kijken naar de klassieke doelgroep, dus de bijstandsgerechtigden zonder arbeidsbeperkingen. Voorheen waren dit de bijstandsgerechtigden zonder Wsw- of Wajongindicatie. Omdat nieuwe instroom in de Wsw en Wajong sinds 2015 niet meer mogelijk is, zijn vier extra criteria toegevoegd die ook de latere bijstandsinstream van arbeidsgehandicapten uit de sample halen. Specifieker gezegd, hebben we de groep van bijstandsgerechtigden zonder arbeidshandicap geoperationaliseerd door de bijstandsgerechtigden die aan minimaal een van onderstaande vijf criteria voldoen *niet* mee te nemen:

- (i) Wsw(-indicatie)
- (ii) Wajong(-indicatie)
- (iii) (positief advies) beschut werk
- (iv) baan met loonkostensubsidie
- (v) begeleid door jobcoach.

Deze informatie is verkregen van het UWV en de SRG-registerdatabestanden van het CBS.

We onderzoeken zes verschillende kansen p_{it} :

1. Baanvindkans op peildatum t+1 voor bijstandsgerechtigden zonder baan op peildatum t
2. Uitstroomkans naar werk op peildatum t+1 voor bijstandsgerechtigden zonder baan op peildatum t

Voor uitstromers naar werk, dus van de groep bijstandsgerechtigden zonder werk op peildatum t en op peildatum t+1 wel:

3. Kans vast dienstverband op peildatum t+1
4. Kans voltijdbaan op peildatum t+1
5. Kans baan minimaal 20 uur op peildatum t+1
6. Kans minimaal 1 jaar werk bij werk op peildatum t+1

In empirische data (zoals de gebruikte CBS-microdatabestanden POLIS en SPOLIS) zijn deze kansen dichotome variabelen die aangeven of de gebeurtenis zich wel of niet heeft voorgedaan (wel/geen baan gevonden, wel/geen vast dienstverband, etc.). Met een logit-model schatten we met de waargenomen dichotome variabelen de bijbehorende kansen (de te verklaren variabelen), waarbij we corrigeren voor individuele en regionale kenmerken (de verklarende variabelen). De centrale onderzoeksvraag is of deze kansen zijn veranderd sinds de invoering van de Participatiewet.

Voor ieder van de zes afhankelijke variabelen schatten we met het volgende logit-model de coëfficiënten $c_{\text{Pwet}}, c_0, c_1, c_2, \dots$

$$\text{logit}(p_{i,t+1}) = c_{\text{Pwet}} 1_{\text{Pwet}}(t+1) + c_0 + \sum_k c_k x_{k,i,t} + \varepsilon_{i,t+1},$$

waarbij

$$\text{logit}(p_{i,t+1}) := \ln\left(\frac{p_{i,t+1}}{1-p_{i,t+1}}\right)$$

$1_{\text{Pwet}}(t+1)$ dummy die 1 is als $t+1$ na invoering Participatiewet (1 januari 2015)

$x_{k,i,t}$ verklarend kenmerk k individu i in jaar van peildatum t

geslacht

GBAPERSONTAB: gbagelacht

- man (referentiecategorie)
- vrouw

huishoudsituatie (peildatum)

GBAHUISHOUDENS2018BUSV1: datumaanvanghh datumeindehh typhh

- alleenstaand (referentiecategorie)
- paar zonder kinderen
- paar met kinderen
- eenouderhuishouden
- overig huishouden
- institutioneel huishouden

herkomst

GBAPERSON2018TABV2: gbaherkomstgroepering

- autochtoon (referentiecategorie)
- Marokko
- Turkije
- Suriname
- Nederlandse Antillen
- voormalig Joegoslavië
- voormalig Sovjet-Unie
- Eritrea
- Ghana
- Somalië
- overig Afrika
- Afghanistan
- China

- India
- Irak
- Iran
- Syrië
- overig niet-westers
- overig westers
- onbekend

verdachte in peiljaar

VERDTAB

- geen verdachte van delict (referentiecategorie)
- verdachte van delict

**duur in bijstand op peildatum*

BIJSTANDPERSOONBUS

- bijstandsduur (jaar)
- bijstandsduur (jaar) boven ½ jaar
- bijstandsduur (jaar) boven 2 jaar
- bijstandsduur (jaar) boven 5 jaar

**leeftijd op peildatum*

GBAPERSOONTAB: gbageboortejaar gbageboortemaand

- leeftijd (jaar)
- leeftijd (jaar) boven 26 jaar
- leeftijd (jaar) boven 57 jaar

**gezondheid in peiljaar*

MEDICIJNTAB: ATC4 (eerste letter)

- aantal medicijngroepen
- aantal medicijngroepen boven 5
- aantal medicijngroepen boven 10

**verblijfsduur op peildatum*

VRLMIGMOTBUSV20171: vrlaanvangmigmotdatum en vrleindemigmotdatum

- geen immigrant op latere leeftijd (referentiecategorie)
- immigrant op latere leeftijd
- verblijfsduur (jaar)
- verblijfsduur (jaar) boven 1 jaar
- verblijfsduur (jaar) boven 3 jaar
- verblijfsduur (jaar) boven 10 jaar

verstedelijking (UWV-indeling)ⁱ

GBAADRESOBJECTBUS: gbadatumaanvangadreshouding gbadatumeindeadreshouding
soortobjectnummer rinobjectnummer

VSLGWB2018TAB12V1: soortobjectnummer rinobjectnummer gem*

NIETVSLGWB2018TABV4: soortobjectnummer rinobjectnummer gem*

- Sterk verstedelijkt (referentiecategorie)
- Nabij grote steden
- Rond de Randstad
- Nationaal decentraal

regionale conjunctuur

WWUITKERINGINT: VRLWWBedraguitkering VRLVerslagperiode VRLAanvanguitkering
VRLIndeuitkering

WUSUITKERING1ATAB: WUSAanvanguitkering1A WUSEindeuitkering1A

WUSBedraguitkering1A

- p_{it+1} voor WW'ers met landelijk 20% laagste uitkering in peiljaar t in de arbeidsmarktregio van bijstandsgerechtigde i

$\varepsilon_{i,t+1}$ homoskedastische verstoringsterm, clusters per peiljaar en per gemeente

De vier kenmerken X met hierboven een * corrigeren in het logitmodel met een lineaire spline. Een lineaire spline is nauwkeuriger dan dummyvariabelen van kenmerk X , omdat er met splines een geleidelijk effect is voor kenmerk X (bijvoorbeeld voor leeftijd) in plaats van harde grenzen van het effect (bijvoorbeeld bij specifieke leeftijden).

Voor de grenzen van de lineaire splines is bij ieder kenmerk X gekeken naar het (univariate) verband tussen de afhankelijke variabelen en kenmerk X . De grenzen zijn gekozen waar ruwweg een knik zichtbaar is.

De herkomstlanden komen vrijwel overeen met het bijstandsverdeelmodel van 2019 (SEO, 2018). Het enige verschil is dat in ons onderzoek Somalië en Eritrea een afzonderlijke categorie zijn.

De parameter c_{Pwet} geeft aan in welke mate de afhankelijke variabele is veranderd sinds de invoering van de Participatiewet, en of dit een significante verandering is.

Voor de subgroepenanalyse van groep J is het volgende logit-model geschat voor ieder van de zes kansen:

$$\text{logit}(p_{i,t+1}) = c_0 + \sum_k c_k x_{k,i,t} + \sum_{I \in J} c_{Pwet,I} 1_{i \in I}(t) 1_{Pwet,I}(t+1) + \varepsilon_{i,t+1}$$

De verzameling J bevat de niet-overlappende groepen I van een bepaald kenmerk (bijv. alle mogelijke huishoudtypes, incl. referentiecategorie). De dummy $1_{i \in I}$ geeft aan of individu i onderdeel is van groep I op peildatum t . De coëfficiënt $c_{Pwet,I}$ geeft aan in welke mate de afhankelijke variabele

voor subgroep / is veranderd sinds de invoering van de Participatiewet, en of dit een significante verandering is.

Schattingsresultaten

Tabel B5.B1:

Effect op baanvindkans (%). Logistische regressie.

	zonder correctie	individuele samenstellings-effecten	individuele samenstellings-effecten + conjunctuur
dummy sinds invoering Participatiewet	1.231***	1.366***	1.140***
conjunctuurcorrectie			7.530***
<i>Geslacht</i> (referentiegroep: man)			
vrouw		0.646***	0.647***
<i>Verdachte van delict</i> (referentiegroep: geen verdachte)			
verdachte		0.600***	0.601***
<i>Type huishouden</i> (referentiegroep: alleenstaand)			
Paar zonder kinderen		0.985	0.986
Paar met kinderen		1.050***	1.051***
Eenouderhuishouden		1.274***	1.276***
Overig huishouden		1.061***	1.063***
Institutioneel huishouden		0.537***	0.539***
<i>Herkomstgroepering</i> (referentiegroep: Nederland)			
Turkije		0.725***	0.731***
Suriname		1.031*	1.038**
Nederlandse Antillen		0.976	0.982
Eritrea		0.958	0.941
Marokko		0.577***	0.579***
Ghana		0.938	0.943
Somalië		0.506***	0.511***
Afghanistan		0.816***	0.824***
Irak		0.730***	0.736***
Syrië		1.003	0.973
Iran		0.852***	0.857***
China		1.240***	1.248***
India		0.973	0.975
Overig Afrika		0.904***	0.907***
Overig niet-Westers		0.990	0.994
Voormalig Joegoslavië		0.726***	0.734***
Voormalig Sovjet-Unie		0.818***	0.825***
Overig Westers		0.992	0.998
Onbekend		1.035	1.033
<i>Verstedelijking</i> (referentiegroep: sterk verstedelijkt)			
Nabij grote steden		1.110***	1.064**
Rond de Randstad		1.053*	0.984
Nationaal decentraal		1.012	0.901***

<i>Bijstandsduur</i> (jaar, lineaire spline)			
bijstandsduur op peildatum t		0.434***	0.434***
bijstandsduur boven ½ jaar op peildatum t		1.611***	1.601***
bijstandsduur boven 2 jaar op peildatum t		1.206***	1.218***
bijstandsduur boven 5 jaar op peildatum t		1.010	1.001
<i>Leeftijd</i> (jaar, lineaire spline)			
leeftijd op peildatum t (jaar)		1.036***	1.037***
leeftijd boven 26 jaar op peildatum t		0.928***	0.928***
leeftijd boven 57 jaar op peildatum t		0.809***	0.808***
<i>Medicijngroepen</i> (aantal)			
medicijngroepen in peiljaar t		0.917***	0.918***
medicijngroepen boven 5 in peiljaar t		0.912***	0.912***
medicijngroepen boven 10 in peiljaar t		0.760*	0.758*
wel/geen immigrant op latere leeftijd		0.073***	0.075***
<i>Verblijfsduur</i> (jaar)			
verblijfsduur op peildatum t		4.866***	4.638***
verblijfsduur boven 1 jaar op peildatum t		0.367***	0.387***
verblijfsduur boven 3 jaar op peildatum t		0.554***	0.553***
verblijfsduur boven 10 jaar op peildatum t		1.014***	1.008
intercept	0.075***	0.260***	0.077***
Waarnemingen	3,506,030	3,505,998	3,505,998
R ²	0.00141	0.140	0.140

Conjunctuurcorrectie: baanvindkans (%) voor WW'ers met lage uitkering in zelfde arbeidsmarktregio
Robuuste standaardfouten, geclusterd per arbeidsmarktregio

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Tabel B5.B2:

Effect op uitstroomkans (%). Logistische regressie

	zonder correctie	individuele samenstellings-effecten	individuele samenstellings-effecten + conjunctuur
dummy sinds invoering Participatiewet	0.997	1.152***	1.068***
conjunctuurcorrectie			2.305***
<i>Geslacht</i> (referentiegroep: man)			
vrouw		0.815***	0.815***
<i>Verdachte van delict</i> (referentiegroep: geen verdachte)			
verdachte		1.064***	1.065***
<i>Type huishouden</i> (referentiegroep: alleenstaand)			
Paar zonder kinderen		1.382***	1.383***
Paar met kinderen		1.209***	1.209***
Eenouderhuishouden		0.950***	0.951***
Overig huishouden		1.346***	1.347***
Institutioneel huishouden		1.215***	1.218***
<i>Herkomstgroepering</i> (referentiegroep: Nederland)			
Turkije		0.837***	0.840***
Suriname		0.986	0.988
Nederlandse Antillen		1.034**	1.036***
Eritrea		0.705***	0.699***
Marokko		0.682***	0.683***
Ghana		0.843***	0.844***
Somalië		0.627***	0.629***
Afghanistan		0.769***	0.771***
Irak		0.751***	0.753***
Syrië		0.706***	0.697***
Iran		0.820***	0.822***
China		0.899***	0.901***
India		1.007	1.009
Overig Afrika		0.904***	0.905***
Overig niet-Westers		0.966***	0.967***
Voormalig Joegoslavië		0.774***	0.778***
Voormalig Sovjet-Unie		0.795***	0.797***
Overig Westers		1.055***	1.057***
Onbekend		1.086	1.085
<i>Verstedelijking</i> (referentiegroep: sterk verstedelijkt)			
Nabij grote steden		1.086***	1.067***
Rond de Randstad		1.039**	1.010
Nationaal decentraal		0.979	0.932***

<i>Bijstandsduur</i> (jaar, lineaire spline)			
bijstandsduur op peildatum t		0.459***	0.459***
bijstandsduur boven ½ jaar op peildatum t		1.411***	1.408***
bijstandsduur boven 2 jaar op peildatum t		1.308***	1.314***
bijstandsduur boven 5 jaar op peildatum t		1.061***	1.057***
<i>Leeftijd</i> (jaar, lineaire spline)			
leeftijd op peildatum t (jaar)		0.910***	0.910***
leeftijd boven 26 jaar op peildatum t		1.063***	1.063***
leeftijd boven 57 jaar op peildatum t		1.002	1.001
<i>Medicijngroepen</i> (aantal)			
medicijngroepen in peiljaar t		0.940***	0.940***
medicijngroepen boven 5 in peiljaar t		1.113***	1.112***
medicijngroepen boven 10 in peiljaar t		1.292***	1.291***
wel/geen immigrant op latere leeftijd		0.074***	0.075***
<i>Verblijfsduur</i> (jaar)			
verblijfsduur op peildatum t		3.789***	3.729***
verblijfsduur boven 1 jaar op peildatum t		0.487***	0.496***
verblijfsduur boven 3 jaar op peildatum t		0.545***	0.544***
verblijfsduur boven 10 jaar op peildatum t		0.989***	0.987***
intercept	0.180***	12.535***	7.597***
Waarnemingen	3,758,266	3,758,235	3,758,235
R ²	2.77e-07	0.122	0.122
Conjunctuurcorrectie: baanvindkans (%) voor WW'ers met lage uitkering in zelfde arbeidsmarktregio			
Robuuste standaardfouten, geclusterd per arbeidsmarktregio			
*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1			

Tabel B5.B3:

Effect op kans dat baan voor onbepaalde tijd is (%). Logistische regressie

	zonder correctie	individuele samenstellings-effecten	individuele samenstellings-effecten + conjunctuur
dummy sinds invoering Participatiewet	0.489***	0.484***	0.603***
conjunctuurcorrectie			65.886***
<i>Geslacht</i> (referentiegroep: man)			
vrouw		1.326***	1.318***
<i>Verdachte van delict</i> (referentiegroep: geen verdachte)			
verdachte		0.997	0.992
<i>Type huishouden</i> (referentiegroep: alleenstaand)			
Paar zonder kinderen		1.109***	1.114***
Paar met kinderen		1.150***	1.152***
Eenouderhuishouden		1.058***	1.055***
Overig huishouden		0.962	0.968
Institutioneel huishouden		1.069	1.039
<i>Herkomstgroepering</i> (referentiegroep: Nederland)			
Turkije		1.151***	1.134***
Suriname		0.748***	0.756***
Nederlandse Antillen		0.774***	0.773***
Eritrea		0.821**	0.787***
Marokko		1.076***	1.057**
Ghana		0.806**	0.828*
Somalië		0.766***	0.763***
Afghanistan		1.332***	1.297***
Irak		1.313***	1.280***
Syrië		1.069	1.017
Iran		1.110**	1.088*
China		2.057***	2.049***
India		0.885	0.888
Overig Afrika		0.844***	0.829***
Overig niet-Westers		0.952	0.955
Voormalig Joegoslavië		1.018	0.994
Voormalig Sovjet-Unie		1.007	0.988
Overig Westers		0.940**	0.937***
Onbekend		0.628	0.627
<i>Verstedelijking</i> (referentiegroep: sterk verstedelijkt)			
Nabij grote steden		0.841***	0.819***
Rond de Randstad		0.921*	0.861***
Nationaal decentraal		0.878***	0.873***
<i>Bijstandsduur</i> (jaar, lineairespline)			

bijstandsduur op peildatum t		1.149***	1.118**
bijstandsduur boven ½ jaar op peildatum t		0.859**	0.887**
bijstandsduur boven 2 jaar op peildatum t		1.060***	1.034*
bijstandsduur boven 5 jaar op peildatum t		0.989	1.021
<i>Leeftijd (jaar, lineaire spline)</i>			
leeftijd op peildatum t (jaar)		1.016***	1.021***
leeftijd boven 26 jaar op peildatum t		0.994	0.989*
leeftijd boven 57 jaar op peildatum t		1.069***	1.069***
<i>Medicijngroepen (aantal)</i>			
medicijngroepen in peiljaar t		1.021***	1.017***
medicijngroepen boven 5 in peiljaar t		0.994	0.996
medicijngroepen boven 10 in peiljaar t		1.177	1.201
wel/geen immigrant op latere leeftijd		1.703***	1.681***
<i>Verblijfsduur (jaar)</i>			
verblijfsduur op peildatum t		0.693***	0.686***
verblijfsduur boven 1 jaar op peildatum t		1.307*	1.335*
verblijfsduur boven 3 jaar op peildatum t		1.126***	1.110***
verblijfsduur boven 10 jaar op peildatum t		0.961***	0.971**
intercept	0.235***	0.109***	0.023***
Waarnemingen	269,376	269,376	269,376
R ²	0.0186	0.0311	0.0344

Conjunctuurcorrectie: kans dat baan voor onbepaalde tijd is (%) voor WW'ers met lage uitkering in zelfde arbeidsmarktregio

Robuuste standaardfouten, geclusterd per arbeidsmarktregio

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Tabel B5.B4:

Effect op kans dat baan voltijd baan is (%). Logistische regressie

	zonder correctie	individuele samenstellings-effecten	individuele samenstellings-effecten + conjunctuur
dummy sinds invoering Participatiewet	0.784***	0.795***	0.755***
conjunctuurcorrectie			5.079**
<i>Geslacht</i> (referentiegroep: man)			
vrouw		0.311***	0.311***
<i>Verdachte van delict</i> (referentiegroep: geen verdachte)			
verdachte		0.856***	0.855***
<i>Type huishouden</i> (referentiegroep: alleenstaand)			
Paar zonder kinderen		0.984	0.985
Paar met kinderen		0.951***	0.951***
Eenouderhuishouden		0.838***	0.838***
Overig huishouden		0.980	0.981
Institutioneel huishouden		0.830***	0.829***
<i>Herkomstgroepering</i> (referentiegroep: Nederland)			
Turkije		1.022	1.023
Suriname		1.038	1.033
Nederlandse Antillen		1.092**	1.089**
Eritrea		0.755***	0.744***
Marokko		1.005	1.005
Ghana		1.046	1.035
Somalië		0.866***	0.867***
Afghanistan		0.684***	0.684***
Irak		0.719***	0.720***
Syrië		0.926*	0.909**
Iran		1.138***	1.139***
China		0.750***	0.755***
India		0.938	0.930
Overig Afrika		0.920***	0.917***
Overig niet-Westers		0.976	0.974
Voormalig Joegoslavië		1.187***	1.187***
Voormalig Sovjet-Unie		1.149***	1.152***
Overig Westers		1.038*	1.037*
Onbekend		0.972	0.967
<i>Verstedelijking</i> (referentiegroep: sterk verstedelijkt)			
Nabij grote steden		0.912**	0.942
Rond de Randstad		0.904**	0.953
Nationaal decentraal		0.916*	0.942
<i>Bijstandsduur</i> (jaar, lineaire spline)			
bijstandsduur op peil datum t		0.674***	0.676***

bijstandsduur boven ½ jaar op peildatum t		1.226***	1.225***
bijstandsduur boven 2 jaar op peildatum t		1.229***	1.225***
bijstandsduur boven 5 jaar op peildatum t		0.905***	0.907***
<i>Leeftijd</i> (jaar, lineaire spline)			
leeftijd op peildatum t (jaar)		1.085***	1.086***
leeftijd boven 26 jaar op peildatum t		0.918***	0.918***
leeftijd boven 57 jaar op peildatum t		0.934***	0.933***
<i>Medicijngroepen</i> (aantal)			
medicijngroepen in peiljaar t		0.984***	0.984***
medicijngroepen boven 5 in peiljaar t		1.020	1.020
medicijngroepen boven 10 in peiljaar t		0.336	0.340
wel/geen immigrant op latere leeftijd		0.350***	0.355***
<i>Verblijfsduur</i> (jaar)			
verblijfsduur op peildatum t		1.323*	1.292
verblijfsduur boven 1 jaar op peildatum t		1.130	1.160
verblijfsduur boven 3 jaar op peildatum t		0.672***	0.671***
verblijfsduur boven 10 jaar op peildatum t		0.976**	0.974***
intercept	0.448***	0.150***	0.100***
Waarnemingen	269,376	269,376	269,376
R ²	0.00251	0.0715	0.0719

Conjunctuurcorrectie: kans dat baan voltijd baan is (%) voor WW'ers met lage uitkering in zelfde arbeidsmarktregio

Robuuste standaardfouten, geclusterd per arbeidsmarktregio

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Tabel B5.B5:

Effect op kans dat baan minimaal één jaar is (%). Logistische regressie

	zonder correctie	individuele samenstellings-effecten	individuele samenstellings-effecten + conjunctuur
dummy sinds invoering Participatiewet	1.053**	1.046**	0.932***
conjunctuurcorrectie			46.467***
<i>Geslacht</i> (referentiegroep: man)			
vrouw		1.295***	1.295***
<i>Verdachte van delict</i> (referentiegroep: geen verdachte)			
verdachte		0.578***	0.579***
<i>Type huishouden</i> (referentiegroep: alleenstaand)			
Paar zonder kinderen		1.074***	1.077***
Paar met kinderen		1.122***	1.124***
Eenouderhuishouden		1.102***	1.104***
Overig huishouden		1.097**	1.101**
Institutioneel huishouden		0.672***	0.667***
<i>Herkomstgroepering</i> (referentiegroep: Nederland)			
Turkije		0.746***	0.742***
Suriname		0.740***	0.740***
Nederlandse Antillen		0.732***	0.737***
Eritrea		0.820***	0.799***
Marokko		0.848***	0.838***
Ghana		0.730***	0.723***
Somalië		0.644***	0.643***
Afghanistan		0.845***	0.837***
Irak		0.822***	0.817***
Syrië		0.840***	0.815***
Iran		0.803***	0.797***
China		0.871**	0.869**
India		0.816	0.814
Overig Afrika		0.719***	0.716***
Overig niet-Westers		0.821***	0.818***
Voormalig Joegoslavië		0.897**	0.894***
Voormalig Sovjet-Unie		1.044	1.036
Overig Westers		0.869***	0.864***
Onbekend		0.789	0.775
<i>Verstedelijking</i> (referentiegroep: sterk verstedelijkt)			
Nabij grote steden		0.909***	0.843***
Rond de Randstad		0.966	0.888***
Nationaal decentraal		0.897***	0.869***
<i>Bijstandsduur</i> (jaar, lineairespline)			
bijstandsduur op peil datum t		0.625***	0.625***

bijstandsduur boven ½ jaar op peildatum t		1.490***	1.486***
bijstandsduur boven 2 jaar op peildatum t		1.088***	1.090***
bijstandsduur boven 5 jaar op peildatum t		0.980	0.982
<i>Leeftijd</i> (jaar, lineaire spline)			
leeftijd op peildatum t (jaar)		1.083***	1.084***
leeftijd boven 26 jaar op peildatum t		0.931***	0.930***
leeftijd boven 57 jaar op peildatum t		0.985	0.984*
<i>Medicijngroepen</i> (aantal)			
medicijngroepen in peiljaar t		0.972***	0.971***
medicijngroepen boven 5 in peiljaar t		0.971**	0.971**
medicijngroepen boven 10 in peiljaar t		3.422**	3.514**
wel/geen immigrant op latere leeftijd		0.660***	0.649***
<i>Verblijfsduur</i> (jaar)			
verblijfsduur op peildatum t		1.458***	1.465***
verblijfsduur boven 1 jaar op peildatum t		0.718**	0.717**
verblijfsduur boven 3 jaar op peildatum t		0.959	0.955
verblijfsduur boven 10 jaar op peildatum t		0.987	0.987
intercept	1.814***	0.304***	0.011***
Waarnemingen	229,489	229,489	229,489
R ²	0.000115	0.0171	0.0177

Conjunctuurcorrectie: kans dat baan minimaal 1 jaar is (%) voor WW'ers met lage uitkering in zelfde arbeidsmarktregio

Robuuste standaardfouten, geclusterd per arbeidsmarktregio

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Tabel B5.B6:

Effect op kans dat baan minimaal 20 uur is (%). Logistische regressie

	zonder correctie	individuele samenstellings effecten	individuele samenstelling s-effecten + conjunctuur
dummy sinds invoering Participatiewet	0.980	1.041*	0.906***
Conjunctuurcorrectie			13.537***
<i>Geslacht</i> (referentiegroep: man)			
vrouw		0.458***	0.457***
<i>Verdachte van delict</i> (referentiegroep: geen verdachte)			
verdachte		0.833***	0.834***
<i>Type huishouden</i> (referentiegroep: alleenstaand)			
Paar zonder kinderen		0.872***	0.876***
Paar met kinderen		0.809***	0.813***
Eenouderhuishouden		0.883***	0.887***
Overig huishouden		1.029	1.036
Institutioneel huishouden		0.813***	0.806***
<i>Herkomstgroepering</i> (referentiegroep: Nederland)			
Turkije		0.873***	0.875***
Suriname		1.154***	1.138***
Nederlandse Antillen		1.103***	1.097***
Eritrea		0.728***	0.694***
Marokko		0.990	0.985
Ghana		0.900	0.876*
Somalië		0.963	0.969
Afghanistan		0.566***	0.564***
Irak		0.595***	0.596***
Syrië		0.745***	0.709***
Iran		1.039	1.033
China		0.476***	0.479***
India		0.945	0.926
Overig Afrika		0.891***	0.881***
Overig niet-Westers		0.886***	0.880***
Voormalig Joegoslavië		1.128***	1.125***
Voormalig Sovjet-Unie		1.068	1.070
Overig Westers		1.056***	1.050***
Onbekend		1.090	1.079
<i>Verstedelijking</i> (referentiegroep: sterk verstedelijkt)			
Nabij grote steden		0.966	1.034
Rond de Randstad		0.948*	1.081**
Nationaal decentraal		0.911***	1.014
<i>Bijstandsduur</i> (jaar, lineairespline)			
bijstandsduur op peildatum t		0.677***	0.676***

bijstandsduur boven ½ jaar op peildatum t		1.234***	1.234***
bijstandsduur boven 2 jaar op peildatum t		1.158***	1.154***
bijstandsduur boven 5 jaar op peildatum t		0.980*	0.983
<i>Leeftijd</i> (jaar, lineaire spline)			
leeftijd op peildatum t (jaar)		1.094***	1.096***
leeftijd boven 26 jaar op peildatum t		0.906***	0.904***
leeftijd boven 57 jaar op peildatum t		0.934***	0.931***
<i>Medicijngroepen</i> (aantal)			
medicijngroepen in peiljaar t		0.979***	0.979***
medicijngroepen boven 5 in peiljaar t		1.011	1.011
medicijngroepen boven 10 in peiljaar t		0.835	0.852
wel/geen immigrant op latere leeftijd		0.241***	0.247***
<i>Verblijfsduur</i> (jaar)			
verblijfsduur op peildatum t		1.373**	1.299**
verblijfsduur boven 1 jaar op peildatum t		1.165	1.240
verblijfsduur boven 3 jaar op peildatum t		0.634***	0.632***
verblijfsduur boven 10 jaar op peildatum t		0.975***	0.970***
intercept	1.562***	0.472***	0.084***
Waarnemingen	269,376	269,376	269,376
R ²	1.88e-05	0.0498	0.0511

Conjunctuurcorrectie: kans dat baan minimaal 20 uur is (%) voor WW'ers met lage uitkering in zelfde arbeidsmarktregio

Robuuste standaardfouten, geclusterd per arbeidsmarktregio

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Rechte tellingen

Tabel B5.B7:

Per afhankelijke variabele $p_{i,t+1}$

Peildatum t	baanvindkans op t+1	uitstroomkans naar werk op t+1	Vast dienstverband	Voltijd dienstverband	Werkduur minimaal 1 jaar	Baan minimaal 20 uur per week
Selectie bijstands-gerechtigden	geen werk op t	op t: geen werk, geen AOW in 2 jaar	geen werk op t, wel op t+1			
1-10-2006	36.305	70.966	8.275	13.592	24.708	24.575
	325.219	341.222	36.305	36.305	36.201	36.305
1-10-2007	29.112	65.071	6.650	11.536	19.834	19.956
	297.106	312.097	29.112	29.112	28.997	29.112
1-10-2008	19.873	44.378	4.526	7.660	14.218	13.425
	279.757	290.223	19.873	19.873	19.795	19.873
1-10-2009	21.941	47.756	5.273	7.907	14.547	13.852
	299.035	309.394	21.941	21.941	21.831	21.941
1-10-2010	24.993	56.126	5.510	7.922	15.366	15.498
	322.330	334.369	24.993	24.993	24.894	24.993
1-10-2011	22.191	54.316	3.874	5.739	13.733	12.522
	331.320	344.801	22.191	22.191	22.099	22.191
1-10-2012	19.084	49.551	2.956	5.026	11.713	10.779
	338.499	357.265	19.084	19.084	18.995	19.084
1-10-2013	24.725	57.941	3.152	6.789	15.654	14.778
	371.129	390.854	24.725	24.725	24.644	24.725
1-10-2014	29.629	65.696	3.460	7.607	19.060	17.848
	393.947	415.782	29.629	29.629	29.523	29.629
1-10-2015	32.303	63.338	3.446	8.718	21.163	19.406
	408.172	430.990	32.303	32.303	32.194	32.303
1-10-2016	36.137	66.728	3.449	9.667	23.915	21.915
	425.180	447.501	36.137	36.137	36.019	36.137
1-10-2017	39.500	69.624	3.821	9.748		23.959
	424.326	443.716	39.500	39.500		39.500
Totaal	335.793	711.491	54.392	101.911		208.513
	4.216.020	4.418.214	335.793	335.793		335.793

Bovenste getal: aantal dat voldoet aan alle criteria

Onderste getal: aantal dat voldoet aan criteria in rij 'Selectie bijstandsgerechtigden'

Tabel B5.B8:
Bijstandsduur

peildatum t	bijstandsduur op beginpeildatum					Totaal
	Max ½ jaar	½ tot 1 jaar	1 tot 2 jaar	2 tot 5 jaar	Vanaf 5 jaar	
1-10-2006	32.609	30.278	43.076	253.322		359.285
1-10-2007	29.894	26.928	36.642	236.056		329.520
1-10-2008	31.173	26.206	32.676	62.111	154.242	306.408
1-10-2009	46.054	34.452	37.528	60.663	148.751	327.448
1-10-2010	47.738	42.812	50.989	66.326	146.771	354.636
1-10-2011	43.998	39.882	55.999	79.511	145.227	364.617
1-10-2012	46.403	34.954	53.669	94.916	144.390	374.332
1-10-2013	55.572	45.855	54.048	105.269	149.349	410.093
1-10-2014	53.628	47.064	65.192	109.966	160.094	435.944
1-10-2015	52.417	45.417	63.812	116.005	171.396	449.047
1-10-2016	50.817	44.877	65.331	120.920	183.893	465.838
1-10-2017	39.472	42.081	64.654	123.763	194.029	463.999
1-10-2018	31.608	29.628	55.073	121.763	203.080	441.152
Totaal	561.383	490.434	678.689	3.351.813		5.082.319

Vanwege databeschikbaarheid is er geen uitsplitsing naar 5-jaarsgrens op de peildata in 2006 en 2007.

Tabel B5.B9:
Geslacht

peildatum t	geslacht		Totaal
	man	vrouw	
1-10-2006	136.884	222.401	359.285
1-10-2007	123.367	206.153	329.520
1-10-2008	115.002	191.406	306.408
1-10-2009	129.441	198.007	327.448
1-10-2010	144.465	210.171	354.636
1-10-2011	149.617	215.000	364.617
1-10-2012	155.782	218.550	374.332
1-10-2013	175.419	234.674	410.093
1-10-2014	188.362	247.582	435.944
1-10-2015	195.629	253.418	449.047
1-10-2016	204.469	261.369	465.838
1-10-2017	200.603	263.396	463.999
1-10-2018	186.971	254.181	441.152
Totaal	2.106.011	2.976.308	5.082.319

Tabel B5.B10:

Leeftijd

peildatum t	leeftijd op peildatum t			
	18 tot 27 jaar	27 tot 45 jaar	45 jaar tot AOW	Totaal
1-10-2006	34.103	153.671	171.511	359.285
1-10-2007	27.429	134.278	167.813	329.520
1-10-2008	23.160	119.459	163.789	306.408
1-10-2009	29.719	127.486	170.243	327.448
1-10-2010	35.344	139.201	180.091	354.636
1-10-2011	35.269	144.228	185.120	364.617
1-10-2012	31.657	150.481	192.194	374.332
1-10-2013	35.067	168.166	206.860	410.093
1-10-2014	35.517	178.484	221.943	435.944
1-10-2015	36.908	178.501	233.638	449.047
1-10-2016	39.653	178.992	247.193	465.838
1-10-2017	38.457	173.078	252.464	463.999
1-10-2018	32.002	158.768	250.382	441.152
Totaal	434.285	2.004.793	2.643.241	5.082.319

Tabel B5.B11:

Type huishouden

peildatum t	Type huishouden						Totaal
	Eenpersoons- huishouden	Paarzonder kinderen	Paar met kinderen	Eenouder- huishouden	Overig huishouden	Institutioneel huishouden	
1-10-2006	126.718	44.939	82.828	99.221	2.730	2.848	359.284
1-10-2007	120.502	40.560	72.510	90.490	2.335	3.122	329.519
1-10-2008	115.518	38.048	65.073	82.648	2.064	3.056	306.407
1-10-2009	124.519	40.629	70.438	86.146	2.455	3.261	327.448
1-10-2010	136.380	42.512	77.415	93.436	2.819	2.074	354.636
1-10-2011	141.812	41.793	78.963	96.895	2.784	2.370	364.617
1-10-2012	151.408	41.996	78.169	97.508	3.043	2.208	374.332
1-10-2013	165.082	44.737	89.124	105.523	3.301	2.325	410.092
1-10-2014	176.452	46.235	95.258	112.163	3.491	2.340	435.939
1-10-2015	187.254	47.366	97.710	110.901	3.221	2.582	449.034
1-10-2016	197.940	50.233	101.203	110.589	3.127	2.728	465.820
1-10-2017	196.550	50.490	104.245	107.124	2.839	2.740	463.988
1-10-2018	187.604	47.256	99.973	101.263	2.395	2.652	441.143
Totaal	2.027.739	576.794	1.112.909	1.293.907	36.604	34.306	5.082.259

Bijlagen bij hoofdstuk 8

B8.A Schattingen

Voor iedere enquêtevraag is de volgende vergelijking geschat:

$$\mathbf{y} = \mathbf{v} b + \mathbf{X} \mathbf{c} + \boldsymbol{\varepsilon},$$

met

\mathbf{y} = vector met afhankelijke variabele per gemeente

\mathbf{v} = vector met per gemeente antwoorden op vraag (of som van antwoorden) in enquête CentERdata

\mathbf{X} = matrix met in iedere kolom controlevariabelen per gemeente (inclusief constante term)

$\boldsymbol{\varepsilon}$ = homoskedastische verstoringsterm, geclusterd per arbeidsmarktregio.

In rij i van \mathbf{y} en \mathbf{X} staan dus kenmerken van gemeente i . In rij (element) i van \mathbf{v} het antwoord van gemeente i op enquêtevraag \mathbf{v} . In geval van een ja/nee-vraag is dit een dummyvariabele die 1 is voor gemeenten een ja-antwoord, en anders 0. Bij ordinale antwoorden (minder vaak, even vaak, vaker) hebben de categorieën de nummering 0, 1, 2, etc. Bij een som van antwoorden is per gemeente gesommeerd over de afzonderlijke antwoorden.

Voor de afhankelijke variabele y is gekeken naar de volgende varianten voor iedere gemeente i :

(1) uitstroom naar werk (% bijstandsgerechtigden) in 2017	$y_i = -u_{17,i}$
(2) verschil uitstroom naar werk (% bijstandsger.) tussen 2015 en 2017	$y_i = -[u_{17,i} - u_{15,i}]$
(3) aantal bijstandshuishoudens tov verwachting, dec 2017	$y_i = h_{17,i}/\hat{h}_{17,i}$
(4) verschil aantal bijstandshh tov verwachting, dec 2015 en dec 2017	$y_i = \frac{h_{17,i}}{\hat{h}_{17,i}} - \frac{h_{15,i}}{\hat{h}_{15,i}}$

Voor iedere enquêtevraag wordt een afzonderlijke schatting gemaakt van de coëfficiënt b en vector \mathbf{c} . De nulhypothese is steeds $b = 0$. In dat geval heeft het antwoord van de enquêtevraag geen effect op de afhankelijke variabele y . Een significant negatieve b betekent dat het beleid in de enquêtevraag effectief is in het terugdringen van het beroep op de bijstand. Een kleiner beroep op de bijstand geeft namelijk een lagere y_i :

- (1) en (2): Een hogere uitstroom $u_{17,i}$ van gemeente i gaat normaliter gepaard met een kleiner beroep op de bijstand, en betekent een lagere y_i .
- (3) en (4): Een lager aantal bijstandshuishoudens $h_{17,i}$ van gemeente i geeft een lage $h_{17,i}/\hat{h}_{17,i}$ en een lage y_i .

Schaling

Het aantal bijstandshuishoudens is in (3) en (4) geschaald met het voorspelde aantal huishoudens. Zonder deze schaling zou de verstoringsterm een grotere variantie kunnen hebben bij gemeenten met meer bijstandshuishoudens (heteroskedasticiteit). De schaling helpt om te corrigeren voor deze heteroskedasticiteit.

Het voorspelde aantal huishoudens s is beschikbaar uit het zogenoemde objectieve bijstandsverdeelmiddel.¹ⁱⁱ Daarbij wordt het aantal bijstandshuishoudens gebruikt om de bijstandsmiddelen te verdelen over gemeenten. Daarom wordt jaarlijks voor iedere gemeente vooraf een verwacht aantal bijstandshuishoudens geraamd. Deze raming wordt op huishoudniveau gemaakt met de op dat moment bekende kenmerken (huishoudens- en omgevingskenmerken). Dit is voorafgaande aan het ramingsjaar. Naderhand publiceert SEO jaarlijks in een rekentool het verwachte aantal bijstandshuishoudens op basis van de daadwerkelijke huishoudens- en omgevingskenmerken van het desbetreffende ramingsjaar. Deze bijgewerkte raming is de verwachting $\hat{h}_{15,i}$ en $\hat{h}_{17,i}$ in (3) en (4). De verhouding $h_{t,i}/\hat{h}_{t,i}$ is te interpreteren als een voorspelfout van het aantal bijstandshuishoudens in gemeente i in jaar t . Deze voorspelfout kan niet verklaard worden door de gebruikte kenmerken, en kan dus het gevolg zijn van beleid (Marlet et al., 2017). Een grote $h_{t,i}/\hat{h}_{t,i}$ betekent meer bijstandshuishoudens dan op basis van de huishoudens- en omgevingskenmerken werd verwacht.

Bij de uitstroomkans naar werk ($u_{17,i}$) speelt het probleem van heteroskedasticiteit niet of in mindere mate. Omdat het hier om uitstroomkansen gaat, en niet om -aantallen, is er bijvoorbeeld geen verschil in uitkomstmaat te verwachten op basis van gemeentegrootte. Bovendien is de uitstroomkans geen onderdeel van het bijstandsverdeelmiddel waardoor er geen raming beschikbaar is van het uitstroomkans. Daarom wordt in vergelijking (1) en (2) alleen gecorrigeerd door middel van de gemeentelijke controlevariabelen in de matrix \mathbf{X} .²ⁱⁱⁱ

Selectie gemeenten

Het objectieve verdeelmiddel wordt alleen gebruikt voor gemeenten met minimaal 15.000 inwoners. Vanwege databeschikbaarheid beperken we ons daarom tot deze gemeenten. Bovendien zijn deze gemeenten minder gevoelig voor eventuele uitbijters.

Cross-sectie vs dif-in-dif

De afhankelijke variabele is in (1) en (3) op één specifiek peilmoment of -jaar (cross-sectionele analyse). Daarentegen wordt in (2) en (4) het beroep op de bijstand vergeleken op twee peilmomenten of -jaren (difference-in-difference analyse). Er is een aantal verschillen tussen beide methoden. We benoemen hier enkele.

De cross-sectionele analyse heeft als voordeel dat er minder data nodig is, omdat één peilmoment volstaat. Een ander voordeel is dat het een weergave kan zijn van beleidseffecten op langetermijn. Dit geldt alleen als de beleidsinterventie voldoende tijd heeft gehad om effect te hebben in de gemeenten waar deze wordt toegepast. In dat geval zou, bij een effectieve interventie, een substantieel deel van de (verder onverklaarde) verschillen tussen gemeenten te verklaren moeten zijn door de beleidsinterventie. Het is dan van belang dat er geen verstoringe gemeente-specifieke effecten zijn waar niet voor wordt gecontroleerd in X (omitted variables bias). Als ontbrekende variabelen de overhand hebben in de cross-sectionele verschillen op het peilmoment, dan kan deze ruis een relatief klein interventie-effect overstemmen. Het interventie-effect is dan niet meer meetbaar. Ook kan er omgekeerde causaliteit zijn in een cross-sectionele analyse, als historische uitkomsten aanleiding gaven om een bepaalde interventie alleen in bepaalde gemeenten toe te

¹ Een beknopte beschrijving van het objectieve bijstandsverdeelmiddel is te vinden in bijlage B8.C.

² In vergelijking (3) en (4) is nog een extra controlestep door het selecteren van een aantal gemeentelijke (niet-beleidsgerelateerde) controlevariabelen in de matrix \mathbf{X} . Dit wordt besproken op blz.17.

passen. De uitkomsten van een cross-sectionele analyse zeggen dus in de eerste plaats iets over correlatie, en niet over causaliteit.

Bij een difference-in-difference (dif-in-dif) analyse wordt bekeken of gemeenten met een bepaalde beleidsinterventie het beter zijn gaan doen tussen de peilmomenten, ten opzichte van gemeenten die geen beleidsinterventie hebben. Het probleem met de ontbrekende variabelen (omitted variables bias) en omgekeerde causaliteit speelt niet, of in mindere mate bij dif-in-dif. De bevindingen van een dif-in-dif analyse kunnen dus idealiter een causaal verband aantonen. Het kan bijvoorbeeld wel zijn dat er een bepaalde trend al langer gaande is, zowel voor als na de beleidsinterventie. Een dif-in-dif analyse corrigeert hier mogelijk nog in onvoldoende mate voor. Andere voorwaarden zijn dat het effect van de interventie goed meetbaar is met verschillen tussen de twee peilmomenten, dat ontbrekende variabelen niet (sterk) wijzigen tussen deze twee peilmomenten, en dat er geen interveniërende variabelen zijn.

Peilmoment

Het (laatste) peiljaar is 2017 omdat de enquête is afgenomen in 2017 en het de meest recent beschikbare cijfers zijn. In (2) en (4) is (ultimo) 2015 als basisjaar gebruikt, omdat dit de eerst beschikbare peildatum is met de SEO Rekentool. Omdat de Participatiewet per 1 januari 2015 is ingegaan, betekent dit dat het basisjaar na invoering van de Participatiewet is. Gemeenten hadden echter tijd nodig om de wet in de uitvoeringspraktijk te implementeren, en zijn er ook vooral tot 1 januari 2017 aanpassingen in de wet geweest (zie hoofdstuk 1). Verschillen tussen 2015 en 2017 zouden dus vrijwel evenveel kunnen zeggen over het effect van bepaalde beleidskeuzes (gemeten door de enquêteantwoorden) als de verschillen tussen 2014 en 2017.

Controlevariabelen

Bij ieder van de afhankelijke variabelen (1)-(4) is de regressie met een set controlevariabelen in **X** uitgevoerd.^{3iv} Omdat het aantal waarnemingen kleiner is dan 100 zijn we selectief geweest bij het opnemen van controlevariabelen in **X**. De gekozen variabelen zijn geselecteerd door middel van backward selection. Deze procedure is als volgt. Naast een interceptterm is gestart met zes controlevariabelen die statistisch gezien verband houden met het beroep op de bijstand: (i) bijstandsdichtheid (logaritme), (ii) banentoe name (%) in voorgaande jaar, (iii) inwoners tussen 25 en 65 jaar (logaritme), (iv) percentage niet-westerse migranten, en (v) percentage langer dan een jaar niet-werkend.^{4v} De controlevariabele met de hoogste p-waarde is verwijderd uit **X**. Alleen controlevariabelen met een significantieniveau van maximaal 5% zijn uiteindelijk geselecteerd.^{5vi} Deze zogenoemde backward selection procedure is toegepast op ieder van de afhankelijke variabelen (1)-(4), maar *zonder* enquetevraag **v**. Op deze wijze zijn vier verschillende sets voor **X** verkregen (Tabel 0.1).

³ In (3) en (4) zijn daarnaast $\hat{h}_{15,i}$ en $\hat{h}_{17,i}$ impliciet geconstrueerd met de verklarende variabelen uit het SEO-verdeelmodel. Hiermee wordt het aantal bijstandshuishoudens $h_{15,i}$ en $h_{17,i}$ geschaald, zodat grotere gemeenten niet per se een grotere afhankelijke variabele $h_{t,i}/\hat{h}_{t,i}$ hebben.

⁴ Deze gegevens zijn afkomstig van CBS StatLine.

⁵ Na iedere verwijdering van een variabele is gekeken of eerder verwijderde variabelen significant geworden zijn. Als dit het geval was, dan is de eerder verwijderde variabele weer teruggezet.

Tabel B8.A1

Geselecteerde controlevariabelen

	y	X
(1)	uitstroom naar werk (%) in 2017	(i) bijstandsdichtheid (logaritme)
(2)	verschil uitstroom naar werk (%) tussen 2015 en 2017	geen
(3)	aantal bijstandshuishoudens ten opzichte van voorspelling, dec 2017	(i) bijstandsdichtheid (logaritme) (iv) percentage niet-westerse migranten (v) percentage langer dan een jaar niet-werkend
(4)	verschil aantal bijstandshuishoudens ten opzichte van voorspelling, dec 2015 en dec 2017	(iii) inwoners tussen 25 en 65 jaar (logaritme) (iv) percentage niet-westerse migranten

Voor ieder van de afhankelijke variabelen **y** (1)-(4) wordt in de rechter kolom aangegeven welke variabelen zijn geselecteerd voor **X**. Bij iedere **X** is ook een kolom met uitsluitend 1'en opgenomen, zodat er een intercept in alle schattingen is.

Databronnen

SEO-rekentool

CBS StatLine: uitstroom vanuit bijstand naar werk:

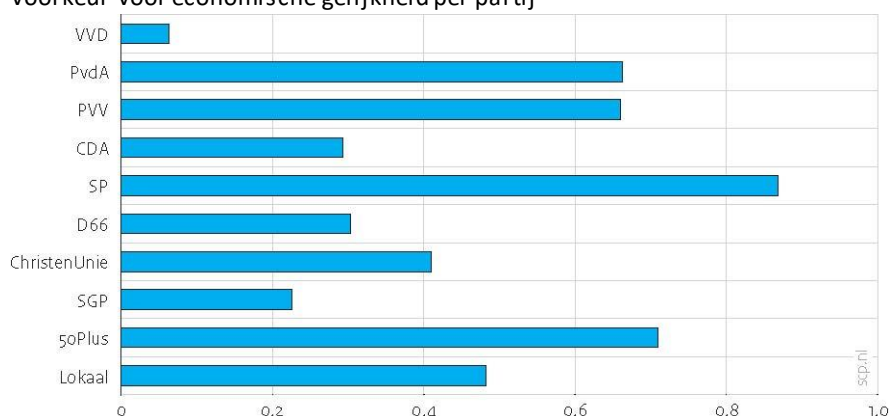
2015: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83450NED/table?dl=234A0>2017: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84066NED/table?dl=23496>

B8.B Politieke klimaat

Het politieke klimaat is gemeten met de gewenste vorm van inkomensgelijkheid en herverdeling. Vergelijkbaar met Marlet et al. (2017) is voor iedere partij die aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 (GR2014) meedeed een score gebruikt voor de mate van voorkeur voor economische gelijkheid. Deze scores zijn per partij en gebaseerd op de wensen van de kiezers voor economische gelijkheid in Laméris et al. (2017). Figuur A.1 geeft de scores per partij weer.

Figuur B8.B1

Voorkeur voor economische gelijkheid per partij

Bron: Laméris et al. (2017)

Gecombineerde partijen zoals ChristenUnie-SGP hebben in onze analyses de gemiddelde score van de betrokken partijen, in dit voorbeeld dus het gemiddelde van de scores van ChristenUnie en SGP. Lokale ouderenpartijen hebben dezelfde score als de landelijke partij 50Plus. Alle andere lokale partijen hebben allemaal eenzelfde score gekregen. Met de score per partij en het aantal partijstemmen bij GR2014 is voor iedere gemeente (en samenwerkingsverband) een gewogen gemiddelde score geconstrueerd van de voorkeur voor inkomensgelijkheid. De gegevens zijn afkomstig van de Databank Verkiezingsuitslagen van de Kiesraad.^{6vii}

B8.C Bijstandsverdeelmodel

Het bijstandsverdeelmodel waarmee de financiële middelen worden verdeeld bestaat uit twee delen: een volumecomponent en, sinds 2019, ook een prijscomponent. De volumecomponent schat de kans op bijstand van een huishouden in op basis van objectieve factoren; dat zijn de meetbare kenmerken die de gemeente zelf niet kan beïnvloeden. Tot die kenmerken behoren onder andere het aantal eenpersoonshuishoudens, het aantal personen met een niet-westerse migratieachtergrond en de kans op werk voor laagopgeleiden (zie verder kader C.1). De optelling van bijstandskansen geeft per gemeente het voorspelde aantal bijstandshuishoudens. De prijscomponent combineert de kansen op bijstand met de wettelijke normbedragen voor verschillende huishoudtypen. Op deze wijze komt een voorspeld bijstandsbudget voor ieder huishouden tot stand, deze worden vervolgens bij elkaar opgeteld tot een voorspeld gemeentelijk budget.

Kader B8.C1

Voor gemeenten met meer dan 40.000 inwoners is het bijstandsbudget sinds 2018 gelijk aan het objectieve bijstandsbudget. In 2017 bestond het budget nog voor 75% uit het objectieve bijstandsbudget. In dat jaar bevatte het bijstandsbudget voor deze grotere gemeenten nog een historische component. Dat wil zeggen dat rekening wordt gehouden met de bijstandsuitgaven die gemeenten in het verleden hebben gemaakt. In de periode voor 2017 bestond het bijstandsbudget voor de grotere gemeenten nog voor 50% uit het objectieve bijstandsbudget (Raad voor het Openbaar Bestuur 2018).

Voor gemeenten met minder dan 15.000 inwoners wordt het bijstandsbudget volledig bepaald door de historische component (SEO, 2017b). Dat is omdat het verdeelmodel voor kleine gemeenten gevoeliger kan zijn voor uitbijters en jaarlijkse schommelingen, vanwege de kleinere aantallen. Gemeenten met een inwonertal tussen 15.000 en 40.000 inwoners zijn deels historisch en deels objectief gebudgetteerd.

De algemene opvatting is dat de volumecomponent, het deel van het model dat de kans op bijstand schat, een goede inschatting geeft van het aantal bijstandshuishoudens (SEO 2018): het voorspelde aantal bijstandsuitkeringen in een gemeente komt over het algemeen redelijk overeen met het werkelijke bijstandsuitkeringen. Als zich toch verschillen tussen het voorspelde en werkelijke aantal bijstandsgerechtigden voordoen dan is dat volgens Marlet et al. (2017) een gevolg van het door de gemeenten gevoerde beleid.

B8.D Output

Tabel B8.D1

Plichten die gemeenten^a opleggen aan bijstandsgerechtigden in 2017, en eventuele verandering in frequentie sinds de invoering van de Participatiewet^b (in procenten, N=81)

Plichten die klantmanagers in de gemeente actief opleggen bij mensen die een bijstandsuitkering vragen	nee	ja	als ja: sinds invoering Participatiewet		
			minder vaak	even vaak	vaker
aanvragers moeten voldoen aan de taaleis	23,5	76,5		30,6	69,4
men is verplicht actief mee te werken aan een plan van aanpak om aan het werk te komen.	6,2	93,8		73,7	26,3
men is verplicht algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen, te aanvaarden en te behouden.	4,9	95,1		80,5	19,5
men moet zich inschrijven bij een uitzendbureau.	51,9	48,1		79,5	20,5
wanneer men vanuit een andere gemeente hiernaartoe wil verhuizen, is men verplicht eerst naar werk te zoeken.	86,4	13,6		45,5	54,5
men moet een reistijd van maximaal 3 uur per dag naar en van het werk accepteren.	70,4	29,6		50,0	50,0
men moet er alles aan doen om de benodigde kennis en vaardigheden te krijgen om zodoende de kans op werk te verhogen.	24,7	75,3		75,4	24,6
men moet zorgdragen voor nette kleding en een goede persoonlijke verzorging. Gedrag en verzorging mogen het krijgen van werk niet belemmeren.	37,0	63,0		66,7	33,3
aanvragers jonger dan 27 jaar moeten eerst 4 weken naar werk zoeken voordat zij in aanmerking komen voor een uitkering	12,3	87,7		50,7	49,3
cliënten moeten voor hun uitkering iets terugdoen (tegenprestatie, dit kan ook in de vorm van mantelzorg of van bestaand vrijwilligerswerk zijn).	45,7	54,3		43,2	56,8
anders, namelijk,	82,7	17,3			

a Gemeenten met meer dan 15.000 inwoners, of samenwerkingsverbanden.

b De antwoorden op de vraag over de verandering in de frequentie sinds de invoering van de Participatiewet kennen vijf antwoordcategorieën, variërend van veel minder vaak tot veel vaker. De antwoordcategorieën zijn ingekort tot drie mogelijke antwoorden.

Bron: Cuelenaere et al. (2019), SCP-bewerking

Tabel B8.D2

Maatregelen die gemeenten^a in 2019 opleggen, frequentie waarin ze dat doen en eventuele verandering in frequentie sinds invoering van Participatiewet^b (in procenten, N=81)

			zo ja, hoe vaak?			zo ja, minder/vaker sinds invoering Participatiewet?		
	nee	ja	incidenteel, bij een enkele cliënt	vrij regelmatig	(vrijwel) altijd	minder vaak	even vaak	vaker
bij niet nakomen van (arbeids)verplichtingen								
men wordt telefonisch, per brief of e-mail gewaarschuwd dat er een maatregel kan volgen.	29,6	70,4						
men wordt opgeroepen voor een persoonlijk gesprek.	9,9	90,1						
men wordt gekort op de uitkering.	44,4	55,6						
de uitkering wordt voor een maand of langer gestopt.	76,5	23,5						
anders, namelijk	85,2	14,8						
onze cliënten komen hun arbeidsverplichtingen altijd na.	100							
wij passen geen maatregelen toe bij het niet nakomen van arbeidsverplichtingen.	100							
hoe vaak worden bovengenoemde maatregelen getroffen?			59,3	30,9	9,9			
worden bovengenoemde maatregelen sinds invoering van Participatiewet vaker of minder vaak getroffen?						9,9	71,6	18,5

a Gemeenten met meer dan 15.000 inwoners, of samenwerkingsverbanden.

b De antwoorden op de vraag over de verandering in de frequentie sinds de invoering van de Participatiewet kennen vijf antwoordcategorieën, variërend van veel minder vaak tot veel vaker. De antwoordcategorieën zijn ingekort tot drie mogelijke antwoorden.

Bron: Cuelenaere et al. (2019), SCP-bewerking

Tabel B8.D3

Maatregelen die gemeenten^a in 2019 opleggen, frequentie waarin ze dat doen en eventuele verandering in frequentie sinds invoering van Participatiewet^b (in procenten, N=81)

			als ja: Hoe vaak toegepast			als ja: sinds invoering Participatiewet		
	nee	ja	incidenteel, bij een enkele cliënt	vrij regelmatig	(vrijwel) altijd	minder vaak	even vaak	vaker
bij niet nakomen van tegenprestatie								
men wordt telefonisch, per brief of e-mail gewaarschuwd dat er een maatregel kan volgen.	60,5	39,5						
men wordt opgeroepen voor een persoonlijk gesprek.	40,7	59,3						
men wordt gekort op de uitkering.	65,4	34,6						
de uitkering wordt voor een maand of langer gestopt.	87,7	12,3						
anders, namelijk	75,3	24,7						
onze cliënten komen hun arbeidsverplichtingen altijd na.	96,3	3,7						
wij passen geen maatregelen toe bij het niet nakomen van arbeidsverplichtingen.	90,1	9,9						
hoe vaak worden bovengenoemde maatregelen getroffen?		N=70	88,6	4,3	7,1			
worden bovengenoemde maatregelen sinds invoering van Participatiewet vaker of minder vaak getroffen?		N=70				14,3	71,4	14,3

a Gemeenten met meer dan 15.000 inwoners.

b De antwoorden op vraag over de verandering in de frequentie sinds de invoering van de Participatiewet kennen oorspronkelijk vijf antwoordcategorieën, variërend van veel minder vaak tot veel vaker. De antwoordcategorieën zijn ingekort tot drie mogelijke antwoorden.

Bron: Cuelenaere et al. (2019), SCP-bewerking

Tabel B8.D4

Maatregelen die gemeenten^a in 2019 opleggen, frequentie waarin ze dat doen en eventuele verandering in frequentie sinds invoering van Participatiewet^b (in procenten, N=81)

			als ja: Hoe vaak toegepast			als ja: sinds invoering Participatiewet		
	nee	ja	incidenteel, bij een enkele cliënt	vrij regelmatig	(vrijwel) altijd	minder vaak	even vaak	vaker
bij ernstige misdragingen								
men wordt telefonisch, per brief of e-mail gewaarschuwd dat er een maatregel kan volgen.	50,6	49,4						
men wordt opgeroepen voor een persoonlijk gesprek.	22,2	77,8						
men wordt gekort op de uitkering.	55,6	44,4						
de uitkering wordt voor een maand of langer gestopt.	71,6	28,4						
anders, namelijk	56,8	43,2						
onze cliënten komen hun arbeidsverplichtingen altijd na.	100							
wij passen geen maatregelen toe bij ernstige misdragingen.	100							
hoe vaak worden bovengenoemde maatregelen getroffen?			76,5	6,2	17,3			
worden bovengenoemde maatregelen sinds invoering van Participatiewet vaker of minder vaak getroffen?						10,0	82,7	7,4

a Gemeenten met meer dan 15.000 inwoners.

b De antwoorden op vraag over de verandering in de frequentie sinds de invoering van de Participatiewet kennen oorspronkelijk vijf antwoordcategorieën, variërend van veel minder vaak tot veel vaker. De antwoordcategorieën zijn ingekort tot drie mogelijke antwoorden.

Bron: Cuelenaere et al. (2019), SCP-bewerking

Tabel B8.D5

Mate van strengheid van gemeenten in 2019 (in procenten, N=81)

<i>aantal</i>	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
verplichtingen	1,2		2,5	4,9	8,6	17,3	17,3	12,3	21,0	9,9	4,9
sancties bij:											
niet nakomen van verplichtingen	1,2	27,2	23,5	27,2	21,0						
niet nakomen van tegenprestatie	29,6	32,1	9,9	19,8	8,6						
ernstige misdragingen	9,9	29,6	24,7	22,2	13,6						

Gemeenten met meer dan 15.000 inwoners.

Bron: Cuelenaere et al. (2019), SCP-bewerking

Tabel B8.D6

Verband tussen mate van strengheid in 2019 en uitstroom naar werk in 2017

Strengheid	Uitstroom			
	N	2017	N	'15-'17
	in %-punten		in %-punten	
aantal verplichtingen	74	-0.051	72	0.124
aantal sancties bij				
niet nakomen van verplichtingen	74	-0.122	72	-0.189
niet nakomen van tegenprestatie	74	-0.069	72	-0.101
ernstige misdragingen	74	0.032	72	-0.070

*: p < 0,10; **: p < 0,05; ***: p < 0,01

Een positief cijfer duidt op een lagere uitstroom en dus een groter beroep op de bijstand.

Bron: Cuelenaere et al. (2019), SCP-bewerking

Tabel B8.D7Verband tussen mate van strengheid in 2019 en aantal bijstandshuishoudens per gemeente^a in 2017

Strengheid	Aantal bijstandshuishoudens			
	N	2017	N	'15-'17
	in %-punten		in %-punten	
aantal verplichtingen	77	0.001	77	0.004
aantal sancties bij				
niet nakomen van verplichtingen	77	0.004	77	0.009
niet nakomen van tegenprestatie	77	0.005	77	-0.003
ernstige misdragingen	77	-0.001	77	0.010

Bron: Cuelenaere et al. (2019), SCP-bewerking

a Een positief cijfer duidt op een groter beroep op de bijstand.

ⁱ Indeling ontleend aan UWV (2018), Regionale Arbeidsmarktprognoses 2018-2019
<https://www.werk.nl/xpsimage/wdo223008>.

ⁱⁱ Een beknopte beschrijving van het objectieve bijstandsverdeelmodel is te vinden in bijlage B8.C.

ⁱⁱⁱ In vergelijking (3) en (4) is nog een extra controlestep door het selecteren van een aantal gemeentelijke (niet-beleidsgerelateerde) controlevariabelen in de matrix \mathbf{X} .

^{iv} In (3) en (4) zijn daarnaast $\hat{h}_{15,i}$ en $\hat{h}_{17,i}$ impliciet geconstrueerd met de verklarende variabelen uit het SEO-verdeelmodel. Hiermee wordt het aantal bijstandshuishoudens $h_{15,i}$ en $h_{17,i}$ geschaald, zodat grotere gemeenten niet per se een grotere afhankelijke variabele $h_{t,i}/\hat{h}_{t,i}$ hebben.

^v Deze gegevens zijn afkomstig van CBS StatLine.

^{vi} Na iedere verwijdering van een variabele is gekeken of eerder verwijderde variabelen significant geworden zijn. Als dit het geval was, dan is de eerder verwijderde variabele weer teruggezet.

^{vii} <https://www.verkiezingsuitslagen.nl/verkiezingen/detail/GR20140319>